

21994A0207(02)

L 33/13

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

7.2.1994

PŘÍLOHA A

RÁMCOVÁ ÚMLUVA ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ O ZMĚNĚ KLIMATU

SMLUVNÍ STRANY TÉTO ÚMLUVY

UZNÁVAJÍCE, že změna klimatu Země a její nepříznivé důsledky jsou společným zájmem celého lidstva;

ZNEPOKOJENY tím, že lidské činnosti vedou k neustálému narůstání koncentrace skleníkových plynů v atmosféře a tento nárůst zvyšuje přirozený skleníkový efekt a že to povede v průměru k dalšímu oteplování zemského povrchu a atmosféry a pravděpodobně nepříznivě ovlivní přírodní ekosystémy a lidstvo jako takové;

ZAZNAMENÁVAJÍCE, že největší podíl na dřívějších a současných globálních emisích mají rozvinuté země, že množství emisí na obyvatele je v rozvojových zemích stále relativně malé a že podíl rozvojových zemí na globálních emisích bude narůstat, aby mohly být uspokojeny jejich sociální a rozvojové potřeby;

VĚDOMY si úlohy a významu pohlcování a ukládání skleníkových plynů v ekosystémech pevnin a oceánů;

ZAZNAMENÁVAJÍCE, že existuje celá řada nejasností, co se týče předpovědí změn klimatu, zvláště s ohledem na časové rozvržení, velikost a jejich regionální projevy;

BEROUC E V ÚVAHU, že globální povaha změny klimatu si žádá co nejširší spolupráci všech zemí a jejich účast v účinné a přiměřené mezinárodní reakci, v souladu s jejich společnými, i když rozdílnými odpovědnostmi a možnostmi a s jejich sociálními a hospodářskými podmínkami;

PŘIPOMÍNÁJÍCE příslušná opatření z prohlášení přijatého na Konferenci Organizace spojených národů o životním prostředí ve Stockholmu dne 16. června 1972;

PŘIPOMÍNÁJÍCE ROVNĚŽ, že státy mají v souladu s Chartou Organizace spojených národů a v souladu se zásadami mezinárodního práva suverénní právo využívat své vlastní zdroje na základě svých vlastních koncepcí ochrany životního prostředí a rozvoje a mají odpovědnost zajistit, aby činnosti v rámci jejich rozsahu působnosti nebo dohledu nezpůsobily škodu na životním prostředí jiného státu nebo v oblastech mimo dosah jejich vnitrostátní působnosti;

ZNOVU POTVRZUJÍCE zásadu suverenity států v mezinárodní spolupráci týkající se změny klimatu;

UZNÁVAJÍCE, že by státy měly přijmout účinné právní předpisy, že by environmentální normy a cíle a priority hospodaření měly odrážet souvislosti životního prostředí a vývoje, na který se vztahují, a že normy zavedené v některých zemích mohou být neadekvátní a mohou vyvolávat neopodstatněné ekonomické a sociální náklady v dalších, zejména rozvojových zemích;

PŘIPOMÍNÁJÍCE ustanovení usnesení Valného shromáždění č. 44/228 ze dne 22. prosince 1989, týkající se Konference Organizace spojených národů o životním prostředí a rozvoji, a usnesení 43/53 ze dne 6. prosince 1988, 44/207 ze dne 22. prosince 1989, 45/212 ze dne 21. prosince 1990 a 46/169 ze dne 19. prosince 1991 o ochraně světového klimatu pro současné a budoucí generace lidstva;

PŘIPOMÍNÁJÍCE také ustanovení usnesení Valného shromáždění č. 44/206 ze dne 22. prosince 1989 o možných nepříznivých účincích zvýšení hladiny moří na ostrovní a pobřežní oblasti, zvláště nížinné pobřežní oblasti, a příslušná ustanovení usnesení Valného shromáždění č. 44/172 ze dne 19. prosince 1989 o provádění akčního plánu boje proti desertifikaci;

PŘIPOMÍNÁJÍCE dále Vídeňskou úmluvu na ochranu ozonové vrstvy z roku 1985 a Montrealský protokol z roku 1987 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, na posledy upraveného a pozměněného dne 29. června 1990;

ZAZNAMENÁVÁJÍCE ministerské prohlášení ze druhé světové konference o klimatu přijaté 7. listopadu 1990;

VĚDOMY si cenné analytické práce prováděné mnoha státy v oblasti změny klimatu a významného přínosu Světové meteorologické organizace, Programu Organizace spojených národů pro životní prostředí a činnosti dalších orgánů a organizací v rámci systému Organizace spojených národů, stejně jako dalších mezinárodních a mezivládních orgánů, k výměně výsledků vědeckého výzkumu a k jeho koordinaci;

UZNÁVÁJÍCE, že kroky vedoucí k pochopení a k zaujetí postoje vůči změně klimatu budou z environmentálního, sociálního i ekonomického hlediska neúčinnější, když budou založeny na příslušných vědeckých, technických a ekonomických poznatcích a když budou soustavně přehodnocovány z hlediska nových zjištění v uvedených oblastech;

UZNÁVÁJÍCE, že různé akce zaměřené na změnu klimatu mohou být samy o sobě z ekonomického hlediska oprávněné a mohou také napomáhat řešit další problémy životního prostředí;

UZNÁVÁJÍCE rovněž jako potřebné, aby rozvinuté země okamžitě, pružným způsobem a na základě jasných priorit učinily první kroky směrem ke komplexním strategiím vůči změně klimatu na globální, vnitrostátní, a kde je tak dojednáno, na regionální úrovni, které by braly v úvahu všechny skleníkové plyny s patřičným zřetelem na jejich relativní podíl na zesilování skleníkového efektu;

UZNÁVÁJÍCE dále, že nížinné a další malé ostrovní země, země s nížinnými pobřežními, aridními a semiaridními oblastmi nebo oblastmi vystavenými záplavám, suchu či rozšiřování pouště a rozvojové země s křehkými horskými ekosystémy jsou zvláště citlivé na nepříznivé účinky změny klimatu;

UZNÁVÁJÍCE specifické potíže zemí, a to zejména rozvojových, jejichž hospodářství jsou obzvláště závislá na produkci, využití a exportu fosilních paliv v důsledku opatření k omezení emisí skleníkových plynů;

POTVRZUJÍCE, že reakce na změnu klimatu by měly být integrovaným způsobem koordinovány se sociálním a hospodářským rozvojem, se snahou vyhnout se nepříznivým dopadům na tento rozvoj, při plném respektování zákonitě prioritní potřeby rozvojových zemí dosáhnout trvalého hospodářského růstu a vymýcení chudoby;

UZNÁVÁJÍCE, že všechny země, zvláště rozvojové země, potřebují přístup ke zdrojům potřebným k dosažení trvalého sociálního a hospodářského rozvoje a že pro přiblížení tomuto cíli bude muset spotřeba energie rozvojových zemí narůstat při zohlednění možnosti k dosažení vyšší energetické hospodárnosti a ke kontrole emisí skleníkových plynů obecně, také prostřednictvím uplatnění nových technologií za podmínek, které činí tato uplatnění ekonomicky a sociálně výhodnými;

ODHODLÁNY chránit klimatický systém pro současné i budoucí generace,

SE DOHODLY NA TOMTO:

Článek 1

Definice ⁽¹⁾

Pro účely této smlouvy se:

1. „nepříznivými účinky změny klimatu“ rozumějí takové změny ve fyzickém prostředí nebo v biotě v důsledku změny klimatu, které mají výrazně škodlivé účinky na složení, regenerační schopnosti či produktivitu přirozených a řízených ekosystémů, nebo na činnost sociálně-ekonomických systémů, nebo na lidské zdraví a blahobyt;
2. „změnou klimatu“ rozumí taková změna klimatu, která je vázána přímo nebo nepřímo na lidskou činnost měnící složení globální atmosféry a která je vedle přirozené variability klimatu pozorována za srovnatelný časový úsek;
3. „klimatickým systémem“ rozumí veškerá atmosféra, hydrosféra, biosféra a geosféra a jejich vzájemné ovlivňování;
4. „emisemi“ rozumí uvolňování skleníkových plynů nebo jejich prekurzorů do atmosféry nad určitou oblastí po určitou dobu;
5. „skleníkovými plyny“ rozumějí ty plynné složky atmosféry, jak přírodní tak antropogenní, které absorbují a opětovně vyzařují infračervené záření;

⁽¹⁾ Názvy článků jsou vloženy pouze jako pomůcka pro snazší orientaci v textu.

6. „organizací regionální hospodářské integrace“ rozumí organizace vytvořená suverénními státy dané oblasti, která má pravomoci v souvislosti se záležitostmi upravenými touto úmluvou nebo jejími protokoly a je náležitě pověřena, v souladu se svými vnitřními ustanoveními, podepisovat, ratifikovat, přijímat či schvalovat uvedené dokumenty nebo k nim přistupovat;
7. „rezervoárem“ rozumí ta část nebo ty části klimatického systému, kde jsou skleníkové plyny nebo jejich prekurzory ukládány;
8. „propadem“ rozumí proces, činnost nebo mechanismus, který odstraňuje skleníkový plyn, aerosol či prekurzor skleníkového plynu z atmosféry;
9. „zdrojem“ rozumí jakýkoli proces nebo činnost, při kterých se uvolňuje do atmosféry skleníkový plyn, aerosol či prekurzor skleníkového plynu.

Článek 2

Cíl

Konečným cílem této úmluvy a jakýchkoli souvisejících právních dokumentů, které konference smluvních stran případně přijme, je dosáhnout, v souladu s odpovídajícími opatřeními úmluvy, stabilizace koncentrací skleníkových plynů v atmosféře na úrovni, která by umožnila předejít nebezpečným důsledkům vzájemného působení lidstva a klimatického systému. Této úrovni by mělo být dosaženo v takovém časovém období, který umožní ekosystémům, aby se přirozenou cestou přizpůsobily změně klimatu, přičemž by nebyla ohrožena produkce potravin, a hospodářskému rozvoji, aby mohl pokračovat udržitelným způsobem.

Článek 3

Zásady

Při svých činnostech směřujících k naplnění cílů této úmluvy a k provedení jejích ustanovení se smluvní strany řídí, mimo jiné, těmito zásadami:

1. smluvní strany by měly chránit klimatický systém ve prospěch současných a budoucích generací lidstva na základě rovnosti a v souladu s jejich společnými, i když rozdílnými, odpovědnostmi a odpovídajícími schopnostmi. V této souvislosti by

měly smluvní strany rozvinutých zemí zaujmout vedoucí postavení v boji proti změně klimatu a z ní plynoucích negativních důsledků;

2. v úvahu by měly být plně brány specifické potřeby a zvláštní podmínky smluvních stran rozvojových zemí, zejména těch, které jsou obzvláště vystavené nepříznivým účinkům změny klimatu, a smluvních stran, zejména smluvních stran rozvojových zemí, které by v souvislosti s touto úmluvou měly nést nadměrné nebo nepřiměřené zatížení;
3. smluvní strany by měly předběžně učinit opatření k předvídání, prevenci či minimalizaci příčin vedoucích ke změně klimatu a zmírnit tak její nepříznivé účinky. Pokud existuje hrozba vážné nezvratné škody, neměl by nedostatek úplné vědecké jistoty sloužit jako důvod k odkladu takových opatření za předpokladu, že přístupy a opatření řešící problém změny klimatu jsou nákladově efektivní a jsou schopny zajistit celosvětový prospěch při nejnižších možných nákladech. Aby bylo dosaženo těchto cílů, zmíněné přístupy a opatření by měly brát v úvahu různé sociálně-ekonomické souvislosti, být komplexní, zahrnovat všechny příslušné zdroje, propady a rezervoáry skleníkových plynů, stejně jako všechna odvětví hospodářství. Úsilí zúčastněných smluvních stran ve věci klimatu by mělo být vynakládáno ve vzájemné spolupráci;
4. smluvní strany mají právo a měly by podporovat udržitelný rozvoj. Přístupy a opatření k ochraně klimatického systému před změnou způsobenou člověkem by měly odpovídat specifickým podmínkám každé smluvní strany, měly by být integrovány do vnitrostátních rozvojových programů a měly by brát v úvahu, že hospodářský rozvoj je základem pro přijetí opatření vůči změně klimatu;
5. smluvní strany by měly spolupracovat při rozvíjení podpůrného a otevřeného mezinárodního hospodářského systému, který by vedl k udržitelnému hospodářskému růstu a rozvoji všech smluvních stran, zvláště smluvních stran rozvojových zemí, a tak jim umožnit lépe se vyrovnávat s problémem změny klimatu. Opatření přijatá v boji proti změně klimatu, včetně jednostranných opatření, by se neměla stát nástrojem svévolné či nespravedlivé diskriminace či skrytým omezením v mezinárodním obchodě.

Článek 4

Závazky

1. Všechny smluvní strany, berouce v úvahu své společné, ale rozdílné odpovědnosti a své konkrétní vnitrostátní a regionální priority, cíle a podmínky, budou:

- a) rozvíjet, pravidelně doplňovat, zveřejňovat a zpřístupňovat konferenci smluvních stran, v souladu s článkem 12, národní inventury antropogenních emisí ze zdrojů a snížení pomocí propadů všech skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, za použití srovnatelných postupů dohodnutých konferencí smluvních stran;
- b) formulovat, uplatňovat, zveřejňovat a pravidelně aktualizovat vnitrostátní a případně regionální programy obsahující opatření ke zmírnění změny klimatu se zaměřením na antropogenní emise podle zdrojů a jejich snížení v důsledku propadů u všech skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, a opatření, která by usnadnila přiměřenou adaptaci změně klimatu;
- c) ve vzájemné spolupráci podporovat vývoj, využití a rozšiřování, včetně převodu, technologií, postupů, procesů, které vedou ke kontrole, omezení či prevenci antropogenních emisí skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, a to ve všech příslušných odvětvích včetně energetiky, dopravy, průmyslu, zemědělství, lesnictví a nakládání s odpady;
- d) podporovat udržitelné hospodaření s místy propadu a rezervuáry všech skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, včetně biomasy, lesů, oceánů, stejně tak jako ostatních pevninských, pobřežních a mořských ekosystémů, a ve vzájemné spolupráci podporovat jejich ochranu a rozvoj;
- e) spolupracovat při přípravě na adaptaci vůči dopadům změny klimatu, vyvíjet a rozpracovávat odpovídající a integrované plány pro postupy v pobřežních zónách, pro vodní zdroje a zemědělství a pro ochranu a obnovu oblastí, zvláště v Africe, které jsou postiženy suchem a desertifikací i záplavami;
- f) v přiměřeném rozsahu zohledňovat změnu klimatu v systémech jejich sociální, hospodářské a environmentální politiky a opatření, využívat vhodné metody, např. posouzení dopadu na životní prostředí, které budou definované a určené na národní úrovni, s ohledem na minimalizaci nepříznivých účinků jimi realizovaných projektů a opatření ke zmírnění či přizpůsobení se změně klimatu na hospodářství, na zdraví obyvatelstva a na kvalitu životního prostředí;
- g) ve vzájemné spolupráci podporovat vědecký, technologický, technický, společensko-hospodářský a ostatní výzkum, systematická sledování a rozvoj datových archivů týkajících se klimatického systému a zaměřených na prohloubení znalostí a snížení či odstranění zbývajících nejasností, které se týkají příčin, účinků, velikosti a časového postupu změny klimatu, a hospodářských a sociálních důsledků různých strategií vůči této změně;
- h) ve vzájemné spolupráci podporovat úplnou, otevřenou a rychlou výměnu příslušných vědeckých, technologických, technických, společensko-hospodářských a právních informací, které souvisejí s klimatickým systémem a změnou klimatu a s hospodářskými a společenskými důsledky různých strategií vůči změně klimatu;
- i) ve vzájemné spolupráci podporovat vzdělávání, výuku a povědomí veřejnosti v souvislosti se změnou klimatu a povzbuzovat co nejširší účast v tomto procesu, včetně nevládních organizací;
- j) sdělovat konferenci smluvních stran informace, týkající se realizace opatření v souladu s článkem 12.
2. Smluvní strany rozvinutých zemí a další smluvní strany zahrnuté v příloze I přijímají následující konkrétní závazky:
- a) každá z těchto smluvních stran přijme vnitrostátní ⁽¹⁾ přístupy a odpovídající opatření ke zmírnění změny klimatu s tím, že omezí své antropogenní emise skleníkových plynů a že bude chránit a rozšiřovat své propady a rezervuáry skleníkových plynů. Tyto přístupy a opatření budou důkazem, že rozvinuté země zaujímají vedoucí postavení při změnách dlouhodobých tendencí antropogenních emisí v souladu s cílem úmluvy, že uznávají, že jestliže se koncem tohoto desetiletí sníží antropogenní emise oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, přispěje to k těmto změnám, a přitom se bere v úvahu rozdílnost ve výchozích podmínkách a přístupech těchto smluvních stran a v jejich hospodářských strukturách a zdrojových základnách, jejich potřeba udržet silný a udržitelný hospodářský růst, dostupné technologie a další specifické okolnosti, stejně tak jako potřeba rovnocenného a odpovídajícího příspěvku každé z těchto smluvních stran ke globálnímu úsilí s ohledem na výše uvedený cíl. Tyto smluvní strany mohou takové přístupy a opatření provádět společně s ostatními smluvními stranami a mohou jiným smluvním stranám pomáhat při dosahování cíle úmluvy, zejména v tom, o čem pojednává toto písmeno;

(1) Včetně přístupů a opatření přijatých organizacemi regionální hospodářské integrace.

- b) v zájmu podpory pokroku směřujícímu k tomuto cíli, každá z těchto smluvních stran sdělí do šesti měsíců ode dne, kdy pro ni tato úmluva vstoupila v platnost, a poté již pravidelně v souladu s článkem 12 podrobné informace o svých přístupech a opatřeních podle písmena a) i o svých předpokládaných antropogenních emisích podle zdrojů a sníženích v důsledku propadů u skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, po dobu stanovenou v písmeni a), s cílem návratu ať již jednotlivě nebo společně na úroveň antropogenních emisí oxidu uhličitého a dalších skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, dosaženou k roku 1990. Tyto informace přezkoumá konference smluvních stran na svém prvním zasedání a poté již pravidelně, v souladu s článkem 7;
- c) výpočty emisí podle zdrojů a snížení v důsledku propadů u skleníkových plynů pro účely písmene b) by měly brát v úvahu nejlepší dostupné vědecké poznatky, včetně efektivní kapacity míst propadu a jednotlivých příspěvků těchto plynů ke změně klimatu. konference smluvních stran zváží a odsouhlasí postupy pro tyto výpočty na svém prvním zasedání a dále je bude pravidelně přezkoumávat;
- d) na svém prvním zasedání přezkoumá konference smluvních stran přiměřenost písmen a) a b). Toto přezkoumání se provede s ohledem na nejlepší dostupné vědecké informace a posouzení změn klimatu a jejich dopadů, stejně tak jako příslušných technických, společenských a hospodářských informací. Na základě tohoto přezkoumání podnikne konference smluvních stran příslušné kroky, které mohou zahrnovat přijetí změn závazků obsažených v písmenech a) a b). Konference smluvních stran na svém prvním zasedání rovněž rozhodne o kritériích pro společné provádění opatření, jak je naznačeno v písmenu a). Druhé přezkoumání písmen a) a b) proběhne nejpozději do 31. prosince 1998 a dále v pravidelných intervalech určených konferencí smluvních stran, dokud nebude cíle úmluvy dosaženo;
- e) každá z těchto smluvních stran:
- i) případně koordinuje s dalšími takovými smluvními stranami příslušné hospodářské a správní nástroje k dosažení cílů úmluvy;
- ii) identifikuje a pravidelně přezkoumává své vlastní politiky a zvyklosti, které podporují činnosti směřující k vyšší úrovni antropogenních emisí skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, než jaké by jinak bylo dosaženo;
- f) konference smluvních stran přezkoumá nejpozději do 31. prosince 1998 dostupné informace, aby mohla rozhodnout o případných změnách seznamů v přílohách I a II podle potřeby a se souhlasem dotčené smluvní strany;
- g) jakákoli smluvní strana, která není uvedena v příloze I, může ve své listině o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení nebo kdykoli poté oznámit depozitáři, že hodlá být vázána písmeny a) a b). Depozitář o takovém oznámení uvědomí ostatní signatáře a smluvní strany;
3. Smluvní strany rozvinutých zemí a další rozvinuté smluvní strany zahrnuté v příloze II poskytnou nové a dodatečné finanční zdroje, aby byly pokryty odsouhlasené plné náklady smluvních stran rozvojových zemí při plnění závazků podle čl. 12 odst. 1. Poskytnou rovněž takové finanční zdroje, včetně zdrojů určených na převod technologií, které smluvní strany rozvojových zemí potřebují na pokrytí odsouhlasených plných přírůstkových nákladů na prováděcí opatření ve smyslu odstavce 1 tohoto článku a které jsou dohodnuty mezi smluvní stranou rozvojové země a mezinárodním subjektem či subjekty v souladu s článkem 11. Při uskutečňování těchto závazků je třeba brát v úvahu potřebu přiměřenosti a předvídatelnosti toku fondů a významnost odpovídajícího rozdělení zátěže mezi smluvní strany rozvinutých zemí.
4. Smluvní strany rozvinutých zemí a další rozvinuté smluvní strany zahrnuté v příloze II budou rovněž pomáhat smluvním stranám rozvojových zemí zvláště vystaveným nepříznivým účinkům změny klimatu tím, že pokryjí náklady na přizpůsobení se těmto nepříznivým účinkům.
5. Smluvní strany rozvinutých zemí a další rozvinuté smluvní strany zahrnuté v příloze II učiní veškeré možné kroky k podpoře, usnadnění a financování převodu environmentálně vhodných technologií a know-how ostatním smluvním stranám, zvláště stranám rozvojových zemí, aby jim umožnily provést opatření úmluvy. Smluvní strany rozvinutých zemí v tomto procesu podpoří rozvoj a rozšiřování domácích kapacit a technologií smluvních stran rozvojových zemí. Ostatní smluvní strany a organizace, které k tomu mají předpoklady, mohou pomoci rovněž při usnadňování převodu technologií.
6. Při uskutečňování závazků podle odstavce 2 konference smluvních stran povolí smluvním stranám, které jsou uvedeny v příloze I a jsou v procesu transformace na tržní hospodářství, určitou míru flexibility tak, aby se zvýšila schopnost těchto

smluvních stran zabývat se změnou klimatu, s ohledem na dřívější úroveň antropogenních emisí skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol.

7. Rozsah, v jakém budou smluvní strany rozvojových zemí účinně uskutečňovat své závazky obsažené v úmluvě, bude záviset na účinném uskutečnění závazků smluvních stran rozvinutých zemí v souvislosti s finančními zdroji a převodem technologií a bude plně zohledňovat skutečnost, že hospodářský a sociální rozvoj a vymýcení chudoby jsou prvořadými a základními prioritami smluvních stran rozvojových zemí.

8. Při uskutečňování závazků podle tohoto článku zúčastněné smluvní strany náležitě zváží, jaké akce jsou podle této úmluvy nezbytné, včetně akcí souvisejících s financováním, pojištěním a převodem technologií, aby se uspokojily specifické potřeby a zájmy smluvních stran rozvojových zemí plynoucí z nepříznivých účinků změny klimatu nebo z dopadu opatření, které těmto nepříznivým účinkům čelí, a to zvláště:

- a) v malých ostrovních zemích;
- b) v zemích s nížinnými pobřežními oblastmi;
- c) v zemích s aridními a semiaridními oblastmi, zalesněnými oblastmi a s oblastmi náchylnými k úbytku lesů;
- d) v zemích s oblastmi náchylnými k přírodním katastrofám;
- e) v zemích s oblastmi náchylnými k suchu a desertifikaci;
- f) s vysokým znečištěním ovzduší ve městech;
- g) v zemích s oblastmi křehkých ekosystémů, včetně horských ekosystémů;
- h) v zemích, jejichž hospodářství je velmi závislé na příjmu z produkce, zpracování a exportu nebo na spotřebě fosilních paliv a příslušných energeticky náročných výrobků;
- i) v zemích bez přístupu k moři a v tranzitních zemích.

Konference smluvních stran může případně přijmout další opatření s ohledem na tento odstavec.

9. Smluvní strany ve svých opatřeních týkajících se financování a převodu technologií plně přihlédnou ke konkrétním potřebám a zvláštním situacím v nejméně rozvinutých zemích.

10. Smluvní strany, v souladu s článkem 10, přihlédnou při uskutečňování závazků úmluvy k situaci smluvních stran, a zvláště smluvních stran rozvojových zemí, jejichž hospodářství je ohroženo nepříznivými účinky opatření, kterými čelí změně klimatu. To se týká zvláště smluvních stran, jejichž hospodářství je silně závislé na příjmu z produkce, zpracování a exportu nebo na využívání takových fosilních paliv, pro něž tyto smluvní strany nemohou bez vážných obtíží nalézt alternativy.

Článek 5

Výzkum a systematická sledování

Při uskutečňování svých závazků podle čl. 4 odst. 1 písm. g) smluvní strany:

- a) podporují a podle potřeby dále rozvíjejí mezinárodní a mezivládní programy a sítě nebo organizace určené k definování, řízení, posuzování a financování výzkumu, shromažďování údajů a k systematickému sledování a berou přitom v úvahu snahu zamezit zdvojení těchto snah;
- b) podporují mezinárodní a mezivládní úsilí k posílení systematického sledování, kapacit a možností státního vědeckého a technického výzkumu, zvláště v rozvojových zemích, usnadňují přístup k údajům a analýzám získaným z oblastí mimo rámec vnitrostátní působnosti;
- c) berou v úvahu zvláštní zájmy a potřeby rozvojových zemí a spolupracují při rozšiřování jejich endogenních kapacit a možností podílet se na úsilí podle písmen a) a b).

Článek 6

Vzdělávání, odborné vzdělávání a povědomí veřejnosti

Při uskutečňování svých závazků podle čl. 4 odst. 1 písm. i) smluvní strany:

- a) na vnitrostátní a případně subregionální a regionální úrovni v souladu s vnitrostátními právními a správními předpisy a v rámci svých odpovídajících možností podporují a usnadňují:
 - i) rozvíjení a provádění programů vzdělávání a programů týkajících se povědomí veřejnosti se zaměřením na změnu klimatu a její účinky,

- ii) přístup veřejnosti k informacím, které se týkají změny klimatu a jejích účinků,
 - iii) účast veřejnosti v akcích zaměřených na změnu klimatu a její účinky a při vyvíjení odpovídajících protipatření,
 - iv) výchovu vědeckého, technického a řídicího personálu;
- b) na mezinárodní úrovni, při vzájemné spolupráci a kde je to vhodné, s využitím stávajících subjektů, podporují:
- i) rozvoj a výměnu materiálů o výchově a povědomí veřejnosti v oblasti změny klimatu a jejích účinků,
 - ii) rozvoj a provádění vzdělávacích a výchovných programů, včetně posilování státních institucí, a výměny nebo přidělování pracovníků pro výuku expertů v této oblasti, zvláště pro rozvojové země.
- Článek 7

Konference smluvních stran

1. Zřizuje se konference smluvních stran.

2. Konference smluvních stran, jako nejvyšší orgán této úmluvy, pravidelně přezkoumá provádění této úmluvy a jakýchkoli souvisejících právních dokumentů, které konference smluvních stran přijme, a v rámci svého mandátu učiní rozhodnutí, která jsou nezbytná pro účinné provádění této úmluvy. K dosažení tohoto cíle:

- a) pravidelně zkoumá závazky smluvních stran a institucionální opatření v rámci úmluvy, a to z hlediska cílů úmluvy, zkušeností získaných při jejím provádění a vývoje vědeckých a technických poznatků;
- b) podporuje a usnadňuje výměnu informací o opatřeních, která smluvní strany přijaly ve věci změny klimatu a jejích účinků, a to při zohlednění různosti okolností, odpovědností a schopností smluvních stran a jejich závazků v rámci úmluvy;
- c) na žádost dvou či více smluvních stran usnadňuje koordinaci opatření, která byla přijata ve věci změny klimatu a jejích účinků, a to při zohlednění různosti okolností, odpovědností a schopností smluvních stran a jejich závazků v rámci úmluvy;

- d) v souladu s cílem a ustanoveními úmluvy podporuje a vede práce na rozvoji a pravidelném zlepšování srovnatelných metodologií, které má schválit konference smluvních stran, mimo jiné za účelem přípravy inventur skleníkových plynů ze zdrojů a snížení pomoci propadů a pro hodnocení účinnosti opatření k omezení emisí a podpoře odstraňování těchto plynů;
 - e) na základě všech dostupných informací a v souladu s opatřeními úmluvy posuzuje provádění úmluvy smluvními stranami, celkovou účinnost opatření přijatých na základě této úmluvy, zvláště v oblasti životního prostředí a v oblasti sociální a hospodářské, a stejně tak i kumulativní dopady a míru přiblížení se k cíli;
 - f) zvažuje a přijímá pravidelné zprávy o provádění úmluvy a zajišťuje jejich zveřejňování;
 - g) připravuje doporučení v jakékoli záležitosti nezbytné pro provádění úmluvy;
 - h) usiluje o mobilizaci finančních zdrojů v souladu s čl. 4 odst. 3, 4 a 5 a s článkem 11;
 - i) zřizuje pomocné orgány, jaké se jeví nezbytné pro provádění úmluvy;
 - j) přezkoumává zprávy předložené pomocnými orgány a poskytuje jim obecné pokyny;
 - k) konsensem schvaluje a přijímá jednací řád a finanční pravidla pro vlastní činnost a pro pomocné orgány;
 - l) vyhledává a využívá podle potřeby služby, spolupráci a informace nabízené příslušnými mezinárodními, mezivládními i nevládními organizacemi;
 - m) vykonává takové další funkce, které jsou potřebné k dosažení cíle úmluvy, stejně tak jako všechny další funkce svěřené jí touto úmluvou.
3. Na svém prvním zasedání přijme konference smluvních stran vlastní jednací řád a rovněž jednací řád pro pomocné orgány ustanovené na základě úmluvy, včetně postupů při rozhodování v záležitostech, které nejsou zatím obsaženy v rozhodovacích postupech určených úmluvou. Takové postupy mohou zahrnovat specifické určení většiny vyžadované pro přijetí určitých rozhodnutí.

4. První zasedání konference smluvních stran svolá dočasný sekretariát podle článku 21 a koná se nejpozději rok po dni vstupu této úmluvy v platnost. Dále se budou běžná zasedání konference smluvních stran konat každý rok, nerozhodne-li konference smluvních stran jinak.

5. Mimořádná zasedání konference smluvních stran se konají v termínech, které považuje konference smluvních stran za nezbytné, nebo na písemnou žádost některé ze smluvních stran za předpokladu, že během šesti měsíců ode dne, kdy sekretariát sdělil tuto žádost smluvním stranám, bude žádost podpořena alespoň jednou třetinou smluvních stran.

6. Organizace spojených národů, její specializované agentury a Mezinárodní agentura pro atomovou energii, stejně jako členské státy či státy se statutem pozorovatele, které nejsou zatím stranou úmluvy, se mohou zúčastnit zasedání konference smluvních stran jako pozorovatelé. Jakákoli instituce nebo agentura, vnitrostátní nebo mezinárodní, vládní či nevládní, která má kvalifikaci v záležitostech uvedené úmluvy a která uvědomila sekretariát o svém přání účastnit se zasedání konference smluvních stran v roli pozorovatele, může být přijata, pokud nejméně jedna třetina smluvních stran nepředloží námitky. Přijetí a účast pozorovatelů je předmětem jednacího řádu schváleného konferencí smluvních stran.

Článek 8

Sekretariát

1. Zřizuje se sekretariát.
2. Funkce sekretariátu jsou:
 - a) připravovat zasedání konference smluvních stran a jejích pomocných orgánů ustavených na základě úmluvy a poskytovat jim veškeré požadované služby;
 - b) shromažďovat a rozšiřovat zprávy, které jsou mu předloženy;
 - c) poskytovat na základě požadavku pomoc smluvním stranám, zvláště smluvním stranám rozvojových zemí, při sestavování a předávání informací, které jsou vyžadovány v souladu s úmluvou;
 - d) připravovat zprávy o své činnosti a předkládat je konferenci smluvních stran;
 - e) zajišťovat nezbytnou koordinaci se sekretariáty příslušných mezinárodních orgánů;
 - f) pod obecným dohledem konference smluvních stran vstupovat do správních a smluvních ujednání, která jsou žádoucí pro účinný výkon jeho funkcí;

- g) vykonávat další funkce sekretariátu specifikované v úmluvě a v kterémkoli z jejích protokolů a takové další funkce, které určí konference smluvních stran.

3. Na svém prvním zasedání jmenuje konference smluvních stran stálý sekretariát a učiní opatření pro jeho fungování.

Článek 9

Pomocný orgán pro vědecké a technologické poradenství

1. Zřizuje se pomocný orgán pro vědecké a technologické poradenství, aby poskytoval konferenci smluvních stran a podle potřeby jejím dalším pomocným orgánům aktuální informace a rady týkající se vědeckých a technologických záležitostí se vztahem k úmluvě. Tento orgán je otevřený účasti všech smluvních stran a je mnohaoborový. Je složen ze zástupců vlád příslušných pro danou odbornost. Pravidelně informuje konferenci smluvních stran o všech aspektech své činnosti.
2. Pod vedením konference smluvních stran a v součinnosti se stávajícími příslušnými mezinárodními orgány tento orgán:
 - a) poskytuje posouzení stavu vědeckého poznání ve vztahu ke změně klimatu a jejím účinkům;
 - b) připravuje vědecká posouzení účinků opatření, která byla přijata v rámci provádění úmluvy;
 - c) identifikuje inovační, účinné a nejnovější technologie a know-how a poskytuje rady o způsobech a prostředcích podpory vývoje nebo o převodu těchto technologií;
 - d) poskytuje rady o vědeckých programech, o mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji ve vztahu ke změně klimatu a o způsobech a prostředcích k podpoře rozšiřování vlastních kapacit v rozvojových zemích;
 - e) odpovídá na vědecké, technologické a metodologické otázky, které tomuto orgánu položí konference smluvních stran a její pomocné orgány.
3. Funkce a podmínky činnosti tohoto orgánu může dále rozpracovat konference smluvních stran.

Článek 10

Pomocný orgán pro provádění úmluvy

1. Zřizuje se pomocný orgán pro provádění úmluvy, který je nápomocen konferenci smluvních stran při hodnocení

a zpracování přehledu účinného provádění úmluvy. Tento orgán je otevřen účasti všech smluvních stran je složen ze zástupců vlád, kteří jsou odborníky v záležitostech souvisejících se změnou klimatu. O všech aspektech své práce pravidelně informuje konferenci smluvních stran.

2. Tento orgán pod vedením konference smluvních stran:

- a) zvažuje informace sdělené v souladu s čl. 12 odst. 1 a hodnotí všeobecný souhrnný účinek postupů jednotlivých smluvních stran s přihlédnutím k nejnovějším vědeckým poznatkům týkajícím se změny klimatu;
- b) zvažuje informace získané v souladu s čl. 12 odst. 2 s cílem pomoci konferenci smluvních stran při provádění přezkoumání podle čl. 4 odst. 2 písm. d);
- c) vhodným způsobem napomáhá konferenci smluvních stran při přípravě a provádění jejích rozhodnutí.

Článek 11

Finanční mechanismus

1. Definuje se mechanismus pro poskytování finančních zdrojů v podobě grantů či úlev, včetně převodu technologií. Provádí se pod dohledem a kontrolou konference smluvních stran, která rozhodne o strategii, programových prioritách a o kritériích způsobilosti ve vztahu k této úmluvě. Jeho provoz bude svěřen jednomu nebo několika ze stávajících mezinárodních subjektů.

2. Finanční mechanismus má rovnocennou a vyváženou účast všech zúčastněných smluvních stran v rámci průhledného systému řízení.

3. Konference smluvních stran a subjekt či subjekty pověřené provozem finančního mechanismu se dohodnou na opatřeních, jimiž shora uvedené odstavce uvedou v činnost, včetně:

- a) způsobů zajištění, aby financované projekty vztahující se ke změně klimatu byly v souladu se strategií, programovými prioritami a kritérii způsobilosti tak, jak je určila konference smluvních stran;
- b) způsobů, podle kterých bude možné určitá finanční rozhodnutí znovu prověřit s ohledem na tyto strategie, programové priority a kritéria způsobilosti;

c) předkládání pravidelných zpráv konferenci smluvních stran příslušnými subjekty o jejich finančních operacích v souladu s požadavkem kontrolovatelnosti podle shora uvedeného odstavce 1;

d) určení výše finanční částky nezbytné a dostupné pro provádění této úmluvy předvídatelným a identifikovatelným způsobem a určení podmínek, za kterých bude tato částka pravidelně přezkoumávána.

4. Na svém prvním zasedání učiní konference smluvních stran opatření k uskutečnění výše uvedených zásad, přičemž přezkoumá a vezme v úvahu prozatímní opatření uvedená v čl. 21 odst. 3 a rozhodne, zda tato prozatímní ustanovení budou zachována. Během následujících čtyř let konference smluvních stran přezkoumá finanční mechanismus a přijme příslušná opatření.

5. Smluvní strany rozvinutých zemí mohou poskytovat a smluvní strany rozvojových zemí mohou využívat finanční zdroje k provádění úmluvy prostřednictvím bilaterálních, oblastních a dalších multilaterálních vaze.

Článek 12

Poskytování informací o provádění úmluvy

1. V souladu s čl. 4 odst. 1 poskytne každá smluvní strana konferenci smluvních stran prostřednictvím sekretariátu tyto informace:

- a) národní inventury antropogenních emisí ze zdrojů a snížení pomocí propadů všech skleníkových plynů, na něž se nevztahuje Montrealský protokol, a to v rozsahu svých možností, při využití srovnatelných metodologií rozvinutých a dohodnutých konferencí smluvních stran;
- b) všeobecný popis kroků učiněných nebo předpokládaných stranou s ohledem na provádění úmluvy;
- c) jakékoli další údaje, které považuje smluvní strana za relevantní pro dosažení cíle úmluvy a které považuje za vhodné zahrnout do svého sdělení, včetně případných údajů relevantních pro odhad celosvětových trendů emisí.

2. Každá smluvní strana rozvinuté země a každá další smluvní strana uvedená v příloze I zahrne do svého sdělení tyto informace:

- a) podrobný popis přístupů a opatření, které přijala k uskutečnění svých závazků podle čl. 4 odst. 2 písm. a) a b);

b) konkrétní odhad účinků přístupů a opatření podle písmene a) na antropogenní emise ze zdrojů a snížení pomocí propadů u skleníkových plynů za období podle čl. 4 odst. 2 písm. a).

3. Navíc každá smluvní strana rozvinutých zemí a každá smluvní strana uvedená v příloze II zahrne podrobnosti o opatřeních přijatých v souladu s čl. 4 odst. 3, 4 a 5.

4. Smluvní strany rozvojových zemí mohou dobrovolně navrhnout projekty k financování, včetně zvláštních technologií, materiálů, vybavení, technik či postupů, které jsou nutné k provádění takových projektů, a současně s tím, je-li to možné, odhadovat všechny dodatečné náklady na snížení emisí a zvýšené odbourávání skleníkových plynů, stejně tak jako z toho vyplývající zisk.

5. Každá smluvní strana rozvinutých zemí a každá další smluvní strana uvedená v příloze I uskuteční své úvodní sdělení do šesti měsíců po dni, kdy pro ni vstoupí úmluva v platnost. Každá smluvní strana, která není uvedena v příloze, uskuteční úvodní sdělení do tří let po dni, kdy pro ni vstoupí úmluva v platnost, nebo od obdržení finančních prostředků v souladu s čl. 4 odst. 3. Smluvní strany, které patří k nejméně rozvinutým zemím, mohou uskutečnit své úvodní sdělení podle vlastního uvážení. Konference smluvních stran určí frekvenci dalších sdělení pro všechny smluvní strany s tím, že vezme v úvahu různý časový rozvrh uvedený v tomto odstavci.

6. Informace poskytované smluvními stranami podle tohoto článku předá sekretariát co nejdříve konferenci smluvních stran a příslušným pomocným orgánům. Postupy předávání informací mohou být dále v případě nutnosti zvažovány konferencí smluvních stran.

7. Od svého prvního zasedání učiní konference smluvních stran na požádání opatření, která usnadní smluvním stranám rozvojových zemí získávat technickou a finanční podporu při zajišťování a předávání informací podle tohoto článku, jakož i při identifikaci technických a finančních potřeb spojených s navrhovanými projekty a opatřeními podle článku 4. Tato podpora může být poskytnuta ostatními smluvními stranami, příslušnými mezinárodními organizacemi a popřípadě i sekretariátem.

8. Jakákoli skupina smluvních stran může, v souladu se zásadami přijatými konferencí smluvních stran a pokud to konferenci smluvních stran předem oznámí, vypracovat společné sdělení

o plnění svých závazků ve smyslu tohoto článku, a to za předpokladu, že toto sdělení bude obsahovat informace za všechny tyto smluvní strany o plnění jejich individuálních závazků vyplývajících z úmluvy.

9. Informace, obdržené sekretariátem a označené jako důvěrné, budou v souladu s kritérii, která zavede konference smluvních stran, sekretariátem shromažďovány tak, aby byla zaručena jejich důvěrnost, a to dříve než budou poskytnuty dalším orgánům podléhajícím se na výměně a přezkoumávání informací.

10. S ohledem na odstavec 9 a aniž jsou dotčeny schopnosti jednotlivých smluvních stran zveřejnit kdykoli své sdělení, zpřístupní sekretariát veřejnosti sdělení smluvní strany podle tohoto článku, jakmile je předloženo konferenci smluvních stran.

Článek 13

Řešení otázek provádění úmluvy

Konference smluvních stran na svém prvním zasedání zváží založení multilaterálního konzultačního procesu, který bude na požádání k dispozici všem smluvním stranám a který bude řešit otázky týkající se provádění úmluvy.

Článek 14

Urovnávání sporů

1. V případě sporu mezi dvěma nebo více smluvními stranami o výklad nebo uplatňování tohoto protokolu hledají sporné strany řešení jednáním nebo jakýmkoli jiným smírným prostředkem urovnávání sporů podle vlastní volby.

2. Při ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení k této úmluvě nebo kdykoli později může strana sporu, která není regionální organizací hospodářské integrace, předat písemné prohlášení depozitáři, že ve věci sporu o výklad nebo uplatňování tohoto protokolu uznává jeden nebo oba z následujících prostředků urovnávání sporů za závazný *ipso facto* a bez další dohody ve vztahu k jakékoli straně sporu, která přijala stejný závazek:

- a) postoupení sporu Mezinárodnímu soudnímu dvoru;
- b) rozhodčí řízení v souladu s postupy, které mají strany sporu přijmout na zasedání výkonného orgánu, jak nejdříve to bude možné, formou přílohy o rozhodčím řízení.

Strana sporu, která je regionální organizací hospodářské integrace, může učinit prohlášení s podobným účinkem

ve vztahu k rozhodčímu řízení v souladu s postupy podle písmene b).

3. Prohlášení učiněné podle odstavce 2 zůstane v platnosti, dokud neuplyne doba stanovená v souladu s podmínkami jeho platnosti nebo do uplynutí tří měsíců od uložení písemného oznámení o jeho odvolání u depozitáře.

4. Nové prohlášení, oznámení o jeho odvolání nebo vypršení prohlášení neovlivní žádným způsobem řízení dosud projednávané před Mezinárodním soudním dvorem nebo před rozhodčím soudem, pokud se strany sporu nedohodnou jinak.

5. Kromě případu, kdy strany sporu přijaly stejný prostředek urovnávání sporů podle odstavce 2, pokud by po dvanácti měsících po oznámení sporu jednou ze stran nebyly strany sporu schopny spor urovnat prostředkem podle odstavce 1, postoupí se spor na žádost kterékoli z těchto stran ke smíření.

6. Na žádost jedné strany sporu se ustaví smírčí komise. Tato komise se skládá ze stejného počtu členů jmenovaných jednotlivými zúčastněnými stranami nebo, pokud strany sporu sdílejí stejný zájem na smíření, skupinou s tímto zájmem, a předsedou, kterého společně zvolí takto jmenovaní členové.

7. Další způsoby smírčího řízení budou co nejdříve přijaty Konferencí smluvních stran v příloze o smírčím řízení.

8. Ustanovení tohoto článku se uplatní na každý příslušný právní dokument, který konference smluvních stran přijme, pokud tento dokument nestanoví jinak.

Článek 15

Změny úmluvy

1. Změny této úmluvy mohou být navrženy kteroukoli smluvní stranou.

2. Změny úmluvy se přijímají na běžném zasedání konference smluvních stran. Znění každé navrhované změny úmluvy sdělí sekretariát smluvním stranám alespoň šest měsíců před zasedáním, na němž se má rozhodnout o jejím přijetí. Sekretariát rovněž sdělí navrhované změny signatářům úmluvy a pro informaci též depozitáři.

3. Smluvní strany vyvinou veškeré úsilí, aby ve věci navrhovaných změn úmluvy dosáhlo dohody konsensem. Jestliže všechny

snahy o konsensus byly vyčerpány a nebylo dosaženo žádné dohody, změna se jako poslední východisko přijme tříčtvrtinovou většinou hlasů smluvních stran přítomných a hlasujících na zasedání. Přijatou změnu předá sekretariát depozitáři, který ji rozešle všem smluvním stranám.

4. Listiny o přijetí změny se uloží u depozitáře. Změna přijatá v souladu s odstavcem 3 vstoupí v platnost pro smluvní strany, které ji přijaly, devadesátým dnem po dni, kdy depozitář obdržel listinu o jejím přijetí alespoň třemi čtvrtinami stran úmluvy.

5. Změna vstoupí v platnost pro kteroukoli další smluvní stranu devadesát dnů po dni jejího uložení listiny o přijetí uvedené změny u depozitáře.

6. Pro účely tohoto článku se „přítomnými a hlasujícími smluvními stranami“ rozumějí smluvní strany přítomné a hlasující buď kladně, nebo záporně.

Článek 16

Přijetí a změny příloh úmluvy

1. Přílohy úmluvy tvoří její nedílnou část, a pokud není výslovně stanoveno jinak, odkaz na úmluvu je současně odkazem na kteroukoli její přílohu. Aniž je dotčeno ustanovení čl. 14 odst. 2 písm. b) a článku 7, přílohy se omezí na seznamy, formuláře a na další popisné materiály vědeckého, technického, procesního nebo správního charakteru.

2. Přílohy úmluvy se navrhují a přijímají podle čl. 15 odst. 2, 3 a 4.

3. Příloha přijatá v souladu s odstavcem 2, vstoupí v platnost pro všechny smluvní strany úmluvy šest měsíců po dni, kdy depozitář oznámil těmto smluvním stranám její přijetí, s výjimkou smluvních stran, které písemně upozornily depozitáře během uvedené doby, že tuto přílohu nepřijímají. Pro smluvní strany, které stáhly své sdělení o nepřijetí, vstoupí příloha v platnost devadesátým dnem po dni, kdy oznámení o takovém stažení obdržel depozitář.

4. Návrh, přijetí a vstup v platnost změn příloh úmluvy je předmětem stejného postupu, jako je v případě návrhu, přijetí a vstupu v platnost příloh úmluvy v souladu s odstavci 2 a 3.

5. Jestliže přijetí přílohy nebo změny přílohy obsahuje změnu úmluvy, nevstoupí taková příloha nebo taková změna přílohy v platnost po tu dobu, pokud nevstoupí v platnost příslušná změna úmluvy.

Článek 17

Protokoly

1. Na kterémkoli řádném zasedání může konference smluvních stran přijímat protokoly k úmluvě.

2. Znění jakéhokoli navrhovaného protokolu bude sděleno smluvním stranám prostřednictvím sekretariátu alespoň šest měsíců před takovým zasedáním.

3. Požadavky pro vstup v platnost jakéhokoli protokolu se stanoví tímto protokolem.

4. Pouze smluvní strany úmluvy mohou být stranami protokolu.

5. Rozhodnutí v rámci určitého protokolu mohou učinit pouze smluvní strany, kterých se protokol týká.

Článek 18

Hlasovací právo

1. Každá strana úmluvy má jeden hlas, nestanoví-li odstavec 2 jinak.

2. Organizace regionální hospodářské integrace, v záležitostech na něž se vztahují její pravomoci, smí uplatňovat své hlasovací právo s počtem hlasů rovným počtu svých členských států, které jsou stranami úmluvy. Taková organizace neuplatní své hlasovací právo, jestliže toto právo uplatní kterýkoli z jejích členských států, a naopak.

Článek 19

Depozitář

Depozitářem úmluvy a protokolů přijatých v souladu s článkem 17 je generální tajemník Organizace spojených národů.

Článek 20

Podpis

Tato úmluva je otevřena k podpisu pro členské státy Organizace spojených národů nebo kteroukoli jejich specializovanou agenturu nebo pro smluvní strany statutu Mezinárodního soudního dvora a pro organizace regionální hospodářské integrace v Riu de Janeiru během Konference OSN o životním prostředí a rozvoji a poté v sídle Organizace spojených národů v New Yorku od 20. června 1992 do 19. června 1993.

Článek 21

Prozatímní opatření

1. Funkce sekretariátu podle článku 8 vykonává prozatímně sekretariát, který byl ustanoven Valným shromážděním OSN rezolucí 45/212 ze dne 21. prosince 1990, a to až do uskutečnění první konference smluvních stran.

2. Vedoucí prozatímního sekretariátu uvedeného v odstavci 1 úzce spolupracuje s Mezivládním panelem ke změně klimatu, aby bylo zajištěno, že komise může reagovat na potřebu objektivního vědeckého a technického poradenství. Konzultovány mohou být rovněž ostatní příslušné vědecké orgány.

3. Mezinárodním subjektem pověřeným provozem finančního mechanismu ve smyslu článku 11 bude Globální fond pro životní prostředí rozvojového programu Organizace spojených národů, Programu Organizace spojených národů pro životní prostředí a Mezinárodní banky pro rekonstrukci a rozvoj, a to na prozatímní bázi. V této souvislosti bude Služba pro globální životní prostředí vhodně rekonstruována a členství v ní se všeobecně rozšíří tak, aby byly splněny požadavky článku 11.

Článek 22

Ratifikace, přijetí, schválení nebo přistoupení

1. Tato úmluva podléhá ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení státy a organizacemi regionální hospodářské integrace. Úmluva je otevřena pro přistoupení počínaje dnem, kdy bude uzavřena pro podpis. Listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení jsou uloženy u depozitáře.

2. Každá organizace regionální hospodářské integrace, která se stane stranou úmluvy, aniž by se stranou úmluvy stal kterýkoli její

členský stát, je vázána všemi závazky podle této úmluvy. V případě takových organizací, kdy jeden nebo více jejich členských států je stranou této úmluvy, organizace a její členské státy rozhodnou o příslušných odpovědnostech za výkon svých závazků podle úmluvy. V takových případech organizace a její členské státy nebudou moci vykonávat práva podle úmluvy současně.

3. Ve svých listinách o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení organizace regionální hospodářské integrace vyhlásí rozsah svých pravomocí v záležitostech upravovaných úmluvou. Tyto organizace uvědomí rovněž depozitáře, který obratem uvědomí smluvní strany o jakýchkoli podstatných úpravách v rozsahu jejich pravomocí.

Článek 23

Vstup v platnost

1. Úmluva vstupuje v platnost devadesátým dnem po dni uložení padesáté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení.

2. Pro každý stát nebo organizaci regionální hospodářské integrace, které ratifikují, přijmou nebo schválí úmluvu nebo k ní přistoupí po uložení padesáté listiny o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení, vstupuje úmluva v platnost devadesátým dnem po dni uložení listin o ratifikaci, přijetí, schválení či přistoupení tímto státem nebo organizací regionální hospodářské integrace.

3. Pro účely odstavců 1 a 2, nepovažuje se každá listina uložená organizací regionální hospodářské integrace za doplňkovou k listinám, které uložily její členské státy.

Článek 24

Výhrady

K této úmluvě nemohou být učiněny žádné výhrady.

Článek 25

Odstoupení

1. Kdykoli po uplynutí tří let ode dne vstupu této úmluvy v platnost pro určitou smluvní stranu, může tato smluvní strana od úmluvy odstoupit písemným oznámením depozitáři.

2. Každé takové odstoupení nabude účinku po uplynutí jednoho roku ode dne jeho obdržení depozitářem nebo k pozdějšímu datu, které může být upřesněno v oznámení o odstoupení.

3. Jakákoli smluvní strana, která odstupuje od úmluvy, bude pokládána za odstoupivší rovněž od jakéhokoli protokolu, jehož je stranou.

Článek 26

Platná znění

Prvopis této úmluvy, jejíž znění v jazyce anglickém, arabském, čínském, francouzském, ruském a španělském mají stejnou platnost, je uložen u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

NA DŮKAZ ČEHOŽ připojili níže podepsaní zplnomocnění zástupce k této úmluvě své podpisy.

V New Yorku devátého května tisíc devět set devadesát dva.

PŘÍLOHA I

Austrálie	Německo
Belgie	Nizozemsko
Bělorusko ^(a)	Norsko
Bulharsko ^(a)	Nový Zéland
Československo ^(a)	Polsko ^(a)
Dánsko	Portugalsko
Estonsko ^(a)	Rakousko
Evropské společenství	Rumunsko ^(a)
Finsko	Ruská federace ^(a)
Francie	Řecko
Irsko	Spojené království Velké Británie a Severního Irska
Island	Spojené státy americké
Itálie	Španělsko
Japonsko	Švédsko
Kanada	Švýcarsko
Litva ^(a)	Turecko
Lotyšsko ^(a)	Ukrajina ^(a)
Lucembursko	
Maďarsko ^(a)	

^(a) Země, kde probíhá proces přechodu k tržnímu hospodářství.

PŘÍLOHA II

Austrálie	Německo
Belgie	Nizozemsko
Dánsko	Norsko
Evropské společenství	Nový Zéland
Finsko	Portugalsko
Francie	Rakousko
Irsko	Řecko
Island	Spojené království Velké Británie a Severního Irska
Itálie	Spojené státy americké
Japonsko	Španělsko
Kanada	Švédsko
Lucembursko	Švýcarsko
	Turecko

PŘÍLOHA B

**PROHLÁŠENÍ EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SPOLEČENSTVÍ V SOULADU S ČL. 23 Odst. 3
RÁMCOVÉ ÚMLUVY O ZMĚNĚ KLIMATU**

V souladu s příslušnými ustanoveními Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství je Společenství společně s členskými státy oprávněno provádět činnosti směřující k ochraně životního prostředí.

Ve vztahu k záležitostem uvedeným v úmluvě přijalo Společenství několik právních dokumentů, jak jako součást politiky životního prostředí, tak v rámci politik jiných odvětví, z nichž ty nejdůležitější jsou tyto:

- Nařízení Rady (EHS) č. 2008/90 ze dne 29. června 1990 o podpoře nových technologií z oblasti energetiky v Evropě (program Thermie) (Úř. věst. L 185, 17.7.1990),
- Rozhodnutí Rady 89/364/EHS ze dne 5. června 1989 o akčním programu Společenství na účinnější využívání elektřiny (Úř. věst. L 157, 9.6.1989),
- Rozhodnutí Rady 91/565/EHS ze dne 29. října 1991 o podpoře zvyšování energetické účinnosti ve Společenství (program SAVE) (Úř. věst. L 307, 8.11.1991),
- Nařízení Rady EHS č. 1973/92 ze dne 21. května 1992 o zřízení finančního nástroje pro životní prostředí (program LIFE) (Úř. věst. L 206, 22.7.1992),
- Rozhodnutí Rady 89/625/EHS ze dne 20. listopadu 1989 o:
 - Evropském programu pro klimatologii a přírodní rizika (EPOCH),
 - Evropském programu pro vědu a techniku pro životní prostředí (STEP) (Úř. věst. L 359, 8.12.1989),
- Rozhodnutí Rady 91/354/EHS ze dne 7. června 1991 o přijetí zvláštního programu vědeckotechnického rozvoje v oblasti životního prostředí (Úř. věst. L 192, 16.7.1991),
- Směrnice Rady 92/6/EHS ze dne 10. února 1992 o montáži a použití omezovačů rychlosti u určitých kategorií motorových vozidel ve Společenství (Úř. věst. L 57, 2.3.1992),
- Nařízení Rady ES č. 2080/92 ze dne 30. června 1992, kterým se zavádí režim podpor Společenství na lesnická opatření v zemědělství (Úř. věst. L 215, 30.7.1992),
- Rozhodnutí Rady 93/389/EHS ze dne 24. června 1993 o systému monitorování emisí CO₂ a ostatních skleníkových plynů ve Společenství (Úř. věst. L 167, 9.7.1993).

PŘÍLOHA C

**PROHLÁŠENÍ EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SPOLEČENSTVÍ O PROVÁDĚNÍ RÁMCOVÉ
ÚMLUVY ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ O ZMĚNĚ KLIMATU**

Evropské hospodářské společenství a jeho členské státy prohlašují, že závazek omezit antropogenní emise CO₂ stanovený v čl. 4 odst. 2 úmluvy bude ve Společenství jako celku splněn prostřednictvím akcí Společenství a jeho členských států v rámci pravomocí jednotlivých států.

Se zřetelem na tuto skutečnost Společenství a jeho členské státy znovu potvrzují cíle stanovené v závěrech Rady ze dne 29. října 1990, a zejména cíl stabilizace emisí CO₂ do roku 2000 na úrovni roku 1990 ve Společenství jako celku.

Evropské hospodářské společenství a jeho členské státy připravují k dosažení tohoto cíle koherentní strategii.
